

---

6 Milieuraad

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 8 maart 2011 over **de Milieuraad**.

De voorzitter:

Ik heet de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu welkom.

Het woord is aan mevrouw Van Veldhoven.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Voorzitter. Met het oog op de tijd houd ik mij bij het voorlezen van de moties, naar aanleiding van de discussie over de Europese CO₂-doelstelling, die mogelijk plaatsvindt tijdens de Milieuraad van volgende week.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Europese Commissie als onderdeel van de Mededeling aangaande de "Roadmap to a low carbon economy" berekend heeft dat de implementatie van het Energy Efficiency Plan zich zou vertalen in een reductie van 25% CO₂-uitstoot per 2020;

overwegende dat de EU reeds aangegeven heeft dat zij bij het afsluiten van een internationaal klimaatakkoord bereid is, haar ambitie voor CO₂-besparing in 2020 tot 30% op te hogen;

overwegende dat de regering de 20-20-20-doelstellingen steunt en de doelstelling om te komen tot een 80%-95% CO₂-reductie in 2050 onderschrijft;

verzoekt de regering om, indien hierover op de aanstaande Milieuraad een discussie ontstaat, haar steun uit te spreken voor een eventuele verhoging van de doelstelling voor beperking van de CO₂, of zich hier in ieder geval niet tegen te verzetten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Veldhoven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 351 (21501-08).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Europese Commissie als onderdeel van de Mededeling aangaande de "Roadmap to a low carbon economy" berekend heeft dat de succesvolle implementatie van het Energy Efficiency Plan zich zou vertalen in een reductie van 25% CO₂-uitstoot per 2020;

overwegende dat de EU reeds aangegeven heeft dat zij bij het afsluiten van een internationaal klimaatakkoord bereid is haar ambitie voor CO₂-besparing in 2020 tot 30% op te hogen;

overwegende dat de regering de 20-20-20-doelstellingen steunt en de doelstelling om te komen tot een 80%-95% CO₂-reductie in 2050 onderschrijft;

verzoekt de regering om, indien op de aanstaande Milieuraad een discussie over de Mededeling ontstaat, een positieve grondhouding aan te nemen, in afwachting van een verdere analyse van de voorstellen en discussie met de Kamer over de inhoud van de voorstellen;

verzoekt de regering voorts om een nationale kosten-batenanalyse uit te laten voeren van een volledige uitvoering van het Energy Efficiency Plan, ervan uitgaande dat deze implementatie dan EU-breed plaatsvindt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter:**

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Veldhoven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 352 (21501-08).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de agrarische sector een cruciale rol kan spelen bij het behalen van de beleidsdoelstellingen op het vlak van schoon water, zoals vastgelegd in de Kaderrichtlijn Water;

overwegende dat het Planbureau voor de Leefomgeving onderzoek gedaan heeft naar de mogelijkheden om boeren te vergoeden voor blauwe diensten zoals het beperken van nitraat in uitspoelingsgevoelige gewas-grondcombinaties, het instellen van teeltvrije zones tot het oppervlaktewater waar bestrijdingsmiddelen ingezet worden, en het onttrekken van fosfaat aan de grond door het oogsten en afvoeren van gewassen zonder fosfaatbemesting op historisch zwaar bemeste landbouwgronden;

verzoekt de regering, in de onderhandelingen over het gemeenschappelijk landbouwbeleid waar mogelijk ruimte te bepleiten voor het vergoeden van de levering van dergelijke blauwe diensten door agrariërs, met name in de eerste pijler,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Veldhoven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Van Veldhoven

Zij krijgt nr. 353 (21501-08).

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):

Voorzitter. Ik dien twee moties in. Er ligt een voorstel in Europa, ingegeven door Nederland, over het renationaliseren van de beslissing over de teelt van gewassen. Dat voorstel rammelt aan alle kanten. Daarover dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er geen duidelijkheid bestaat over de juridische houdbaarheid van het voorstel van de Europese Commissie om de beslissing over teelt van gewassen bij de lidstaten terug te leggen;

overwegende dat een eventueel nationaal verbod op de teelt van genteelgewassen wel stand moet houden bij de rechter;

verzoekt de regering, in de Europese Raden en ambtelijke overleggen in te zetten op verbetering van het voorstel voor nationale beslissingen over de teelt van gewassen, zodat nationale verboden van teelt van gewassen niet strijdig kunnen worden geacht met onder meer de geldende handelsregels,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Ouwehand en Slob. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 354 (21501-08).

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):

Wat daarbij hoort, is dat de Europese voedsel- en warenautoriteit een verbeterproces moet inzetten waar het gaat om de beoordeling van gewassen. Dat punt komt iedere keer terug in de discussie over onder andere het voorstel voor die teelt. De staatssecretaris hield in het algemeen overleg vol dat de EFSA nooit op de agenda staat, maar wij lezen keer op keer in de AgroVet terug dat ministers van Duitsland en Frankrijk er wel over beginnen. Die discussie speelt dus. Daarom dien ik een motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in de Milieuraad van december 2008 is afgesproken dat de European Food Safety Authority (EFSA) een verbeterproces moet inzetten om de langetermijneffecten van genetisch gemanipuleerde organismen beter te kunnen inschatten;

constaterende dat de EFSA een nieuw richtsnoer voor de milieuanalyse van gewassen heeft opgesteld;

constaterende dat de Commissie Genetische Modificatie (COGEM) onlangs heeft geconcludeerd dat het nieuwe richtsnoer van de EFSA geen goede basis biedt voor de milieurisicobeoordeling van gewassen, onder andere omdat er te weinig concrete aanbevelingen worden gedaan voor de aanpak die bij een milieurisicoanalyse van een gewas gevolgd zou moeten worden;

constaterende dat de Europese Commissie voornemens is om een bindend richtsnoer voor de milieurisicobeoordeling van gewassen vast te stellen op basis van het nu voorliggende EFSA-advies;

verzoekt de regering, het advies van de COGEM in de Milieuraad in te brengen en erop aan te dringen dat de EFSA nieuwe richtsnoeren ontwikkelt en daarbij de kritiek van de COGEM meeneemt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Ouwehand en Slob. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 355 (21501-08).

De heer **Samsom** (PvdA):

Voorzitter. Het algemeen overleg eindigde gisteren met een wat onaangename verrassing, namelijk dat de staatssecretaris de doelstellingen van de Roadmap 2050 niet wenst te ondersteunen. Ik ben daarom een trapje afgedaald. Ik hoop wel steun en een gemeenschappelijke basis te kunnen vinden in de maatregelen die in de Roadmap 2050 worden voorgesteld en die leiden tot een doelstelling, al kun je daar nog over discussiëren.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Europese Commissie in haar Roadmap for moving to a competitive low-carbon economy in 2050 voorstelt om vanaf 2013 het aantal te veilen emissierechten te verminderen om zo de juiste prikkel tot energiebesparing te garanderen;

constaterende dat de Europese Commissie in haar Energy Efficiency Plan 2011 voorstellen doet voor bindende maatregelen, zoals de toepassing van beste technieken bij vergunningverlening en herziening en een energiebesparingsverplichting;

van mening dat deze maatregelen inderdaad noodzakelijk zijn om op de meest efficiënte manier te komen tot een economie die minder afhankelijk is van geïmporteerde energie;

Samsom

verzoekt de regering, de maatregelen zoals voorgesteld in de EU-roadmap en het Energy Efficiency Plan met kracht te steunen en de Europese Commissie aan te sporen voortvarend werk te maken van de implementatie ervan,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Samsom, Van Veldhoven en Ouwehand. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 356 (21501-08).

De heer Samsom (PvdA):

Mijn excuses voor het kleine lettertype waarin mijn motie is geprint. Dankzij de moderne media is de tekst van mijn motie echter al ergens in relevante handen beland.

Ik wijs de staatssecretaris erop dat de minister-president zojuist in zijn beantwoording heeft aangegeven dat hij wel degelijk met een open blik naar de Roadmap 2050 wil kijken. Ik vraag hem om, voor hij alles weer dicht schiet, even te denken aan de regering en haar ene mond.

De heer Leegte (VVD):

Voorzitter. Wij hebben gisteren gesproken over de WEEE-richtlijn. De VVD-fractie maakt zich veel zorgen over deze richtlijn. Maandag, als de Milieuraad voorbij is, zal de Commissie gaan onderhandelen met het Europees Parlement. Deze staat, zoals bekend, een verplichting voor van het inleveren van elektronische apparaten bij alle elektronicawinkels. Daar zijn wij huiverig voor. Dat zou niet mogen moeten. Daarom dienen wij een motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het Europees Parlement in haar vergadering van 3 februari 2011 een formeel standpunt heeft ingenomen over de zogenaamde WEEE-richtlijn (Directive on Waste Electrical and Electronic Equipment), waarbij zij onwerkbare verplichtingen op wil leggen in het kader van de inname van kleine elektronica;

constaterende dat dit standpunt van het Europees Parlement leidt tot de invoering van een zogenaamde "oud voor niets"-regeling waarbij winkels verplicht zijn, kleine elektronica in te nemen zonder dat de consumenten iets hoeven te kopen;

overwegende dat het Europees Parlement op dit dossier haar reikwijdte te buiten gaat door lidstaten een werkwijze op te leggen, zeker gezien het feit dat het huidige Nederlandse systeem goed werkt;

overwegende dat Nederlandse winkels door deze richtlijn geconfronteerd gaan worden met aanzienlijke extra lasten en een afvaldump worden voor elektronisch afval;

spreekt als haar mening uit dat deze verplichtingen onwerkbaar en onnodig zijn;

verzoekt de regering, tijdens de Europese Milieuraad van 14 maart 2011, volstrekt duidelijk te maken dat Nederland deze "oud voor niets"-regeling afwijst,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Leegte. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 357 (21501-08).

De heer Leegte (VVD):

En dan die routekaart naar een koolstofarme economie. De VVD staat voor de handtekening die onder het regeerakkoord staat. Wij vinden dat wij vooral datgene goed moeten doen wat wij nu doen en dat wij daarna verder moeten kijken naar de vervolgstappen. Als we dan verder kijken, moeten we ervoor zorgen dat Europa dat niet alleen doet, maar dat dit in internationaal verband gebeurt. Vandaar dat ik samen met mijn collega van het CDA, mevrouw Van der Werf, de volgende motie indien.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Europese Commissie aan plannen werkt waarbij de Europese doelstelling van 20% CO₂-reductie naar 25% wordt verhoogd;

overwegende dat voldoen aan de doelstelling van 20% CO₂-reductie al een flinke klus is;

constaterende dat de Europese Unie hiermee uit de pas zal lopen ten aanzien van andere landen;

verzoekt de regering om tijdens de Europese Milieuraad van 14 maart 2011 de huidige Europese doelstelling op 20% CO₂-reductie te behouden en verzoekt de regering voorts, ervoor te zorgen dat deze doelstelling in Nederland ook gehaald wordt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Leegte en Van der Werf. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 358 (21501-08).

Ik moet de collega's er toch nog eens op wijzen dat twee minuten, twee minuten is. Mocht u meer tijd nodig hebben, dan moet u beginnen met uw moties. Als er dan tijd over is, kunt u iets toevoegen.

Mevrouw Van der Werf (CDA):

Voorzitter. Ik volg uw advies op. Een van de dingen die ook op de agenda van de Milieuraad staat, is dat de uitdagingen verder reiken dan de inspanningen van één ministerie. Systeemveranderingen, transities, zijn aan de orde. Wij denken dat daarvoor nodig is dat de departementen van elkaars duurzaamheidsinspanningen op de hoog-

Van der Werf

te zijn. We dienen daarvoor een motie in. Die is mede ondertekend door mevrouw Van Veldhoven.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de uitdagingen die tot duurzame ontwikkeling leiden, vragen om integrale oplossingen en verandering van systemen;

voorts overwegende dat in deze tijd van bezuinigingen synergie tussen departementale inspanningen leidt tot een kleiner beslag op menskracht;

verzoekt de regering om via de staatssecretaris van I&M periodiek verslag te doen van de duurzaamheidsinitiatieven van de diverse departementen, zo veel mogelijk in hun onderlinge samenhang, om synergievoordelen te behalen naar inhoud en naar capaciteit,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van der Werf en Van Veldhoven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 359 (21501-08).

Mevrouw Van der Werf (CDA):

Dan nog iets over de klimaatdoelstellingen. Wat de CDA-fractie betreft moet de focus op actie zijn gericht en niet op doelen. Het is al een enorme kluit om de doelstelling van 20% te behalen. Daar moet de Milieuraad over gaan. We hebben instrumenten nodig. Het is verstandiger om eerst iets te laten zien dan tussentijds te verhogen. We verzoeken de staatssecretaris, de discussie te brengen naar de inzet van instrumenten om aan te geven dat we in Nederland op dit moment niet mee kunnen gaan met een Europese verhoging. Daarom brengen we samen met de VVD een motie in. Tevens is het heel belangrijk om ruimte te bieden aan een verdere verkenning en inzet vanuit Europa voor een mondiale context waarin een hoger CO₂-reductiepercentage op termijn wel haalbaar is.

De voorzitter:

Dank u wel. Fantastisch binnen de tijd. We zijn gekomen aan het eind van de inbreng van de Kamer.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

□

Staatssecretaris Atsma:

Voorzitter. Naar aanleiding van het algemeen overleg van gisterenavond is een flink aantal moties ingediend. Ik heb er negen geteld. Bij mijn reactie op de moties houd ik de volgorde van indiening aan.

Ik hecht eraan om vooraf iets te melden over hetgeen gisterenavond door een aantal leden werd gesuggereerd over de inhoud van de routekaart van Commissaris Hedegaard. De routekaart van mevrouw Hedegaard is gisterenavond een kwartier voor aanvang van het algemeen over-

leg gepresenteerd. Er kon dus uit geciteerd worden omdat het stuk inmiddels publiek was. Ik heb gisteren al gezegd dat het wat mij betreft zaak is om even goed naar de tekst van de routekaart te kijken. Dat hebben wij inmiddels gedaan. Ik kom tot de conclusie dat het nog maar de vraag is of er impliciet wordt gepleit voor aanpassing van de tussentijdse doelen tot 25% CO₂-reductie in 2020, zoals ik gisteren al suggereerde. Ik heb dat niet uit het de routekaart kunnen halen. Ik ben dan ook blij dat ik gisteren dat voorbehoud heb gemaakt. Ik heb daarbij gezegd dat het goed is dat wij komende maandag op een aantal punten verduidelijking vragen. Ik zal dat zeker doen, ook naar aanleiding van de moties die zijn ingediend.

De heer Samsom heeft gisteren een- en andermaal gezegd dat het echt niet kon wat ik zei. Hij suggereerde daarbij dat ik de ambitie van mevrouw Hedegaard niet zou delen. Ik heb dat niet gezegd. Ik heb gezegd dat ik eerst kritisch wil kijken naar wat er staat. Ik heb dat gedaan en ik kom tot de conclusie dat de heer Samsom gisteren niet helemaal de juiste tekst heeft geciteerd.

De heer Samsom (PvdA):

Ook als de staatssecretaris de definitieve tekst heeft gelezen, moet hij tot de conclusie komen dat de Commissaris wel degelijk impliciet pleit voor een verhoging tot 25%. Daar ging de discussie ook over. Zij doet dat echter niet expliciet. Dat doen de landen waar ik gisteren op wees wel, namelijk Engeland en Duitsland. Spanje zal zich daar overigens nog bij aansluiten. De staatssecretaris komt met zijn afwijzing tegenover die landen te staan. Dat is een unicum in de Nederlands-Europese geschiedenis. Het impliciete pleidooi voor een reductie van 25% komt overall in de stukken terug, maar het expliciete voorstel is nog niet gedaan. Daar kan de staatssecretaris op wachten als Engeland aanstaande maandag in de Milieuraad aanschuift.

Staatssecretaris Atsma:

Korthedshalve verwijs ik de heer Samsom naar pagina 14 van het document. Daar geeft de Commissaris aan dat zij vasthoudt aan de doelstelling van 20% reductie in 2020. De heer Samsom noemt landen die voor tussentijdse aanpassing van de doelstelling zijn. Ik weet niet of die opsomming klopt. Dat hoor ik maandag.

De heer Samsom (PvdA):

De staatssecretaris bevestigt wat ik zojuist zei. De Commissaris pleit niet expliciet voor een verhoging van de doelstelling, maar impliciet wel. Daartoe verwijs ik de staatssecretaris naar alle andere pagina's van het voorstel. Er staat dat voldoen aan de doelstellingen die Europa in de Europese Raad heeft afgesproken – de raad van regeringsleiders wel te verstaan – leidt tot een reductie van 25% CO₂-uitstoot. Dat is de impliciete doelstelling waar ik de staatssecretaris gisteren op wees en die hij gisteren als onverstandig heeft weggezet. De motie van mijn hand vraagt om de maatregelen die worden voorgesteld in de roadmap en niet de doelstelling zelf te steunen. Daar zijn andere moties voor opgesteld. Ik hoop dat de staatssecretaris daar straks nog op ingaat.

Staatssecretaris Atsma:

Ik herhaal wat ik heb gezegd. Ik heb vooral te maken met de finale conclusie van de Europese Commissaris. Op bladzijde 14 van het document – leest u het vooral na – wordt nog eens heel direct aangegeven dat zij er niet voor

Atsma

is om nu een discussie te openen over de doelen voor 2020. Deze doelen heb ik gisteren geformuleerd. Ik heb zelfs gezegd – een aantal van u was daarvan getuige – dat wat mij betreft ook de ambitie van 30% in beeld kan zijn, als je je internationaal aan de gemaakte afspraken houdt. Het was dus iets minder zwart-wit dan u gisteren suggereerde. Ik hecht eraan om dat ook hier te zeggen.

Ik kom op de moties. In de eerste motie van mevrouw Van Veldhoven wordt in de kern gevraagd om steun voor een eventuele verhoging van de ambities. Ik heb gisteren al aangegeven, en herhaal dat nu, dat ik daar weinig voor voel. Ik vind het onverstandig om nu in algemene zin finale standpunten in te nemen, omdat de finale discussie over dit onderwerp is geagendeerd voor de Milieuraad van juni en niet die van komende maandag. Het is vooral een verkenning van wat is gezegd en geschreven en ongetwijfeld een uitwisseling van inzichten. Het finale oordeel is naar mijn inschatting en informatie aan de orde in de Milieuraad van juni. Dat lijkt mij een gangbaar traject. We kunnen de Kamer de komende weken gepast informeren over de precieze gang richting de jubibijeenkomst.

Mevrouw Van Veldhoven (D66):

Ik zou graag willen dat de staatssecretaris net zo veel vertrouwen heeft in het resultaat van het Energy Efficiency Plan als ik, want dan is een eventuele verhoging niet ondenkbaar. De staatssecretaris zegt dat de definitieve discussie en besluitvorming in juni plaatsvinden. Mag ik van hem verwachten dat hij, als Frankrijk, Duitsland of Engeland eventueel volgende week in de Milieuraad met de suggestie voor verhoging komt, die niet meteen afschiet, maar zal zeggen dat daarover eerst met de Kamer wordt gesproken en dat de besluitvorming pas in juli zal plaatsvinden. Ik vraag hem in ieder geval om zich terughoudend op te stellen in zijn afwijzende reactie op dergelijke voorstellen van andere landen.

Staatssecretaris Atsma:

Ik heb dat eigenlijk gisteren al gezegd, maar ik bevestig dit nogmaals graag, want ik vind het in deze fase, drie dagen na het verschijnen van een brief, onverstandig om al te vergaande uitspraken te doen. Ik heb gisteren ook aangegeven dat ik er zeer aan hecht om samen met maatschappelijke organisaties, betrokken partijen en ondernemend Nederland handvatten te zoeken om de eigen routekaart richting 2050 in te vullen.

De voorzitter:

Ik vraag de staatssecretaris om tempo te maken.

Staatssecretaris Atsma:

Het zal niet aan mij liggen.

De tweede motie van mevrouw Van Veldhoven gaat met name in op de energie-efficiencyprikkels die gegeven kunnen worden en op de effecten daarvan. Zij vraagt met name om in beeld te brengen wat het effect kan zijn voor Nederland als daaraan gewerkt wordt. Ik denk dat het goed is dat wij proberen om in het BNC-fiche een indicatie te geven van wat er mogelijk is op dat terrein. Men kent de vorige ambitie van 2% per jaar. Het lijkt mij niet ondoenlijk, al houd ik een slag om de arm, om in het kader van het BNC-fiche een indicatie te geven van de haalbaarheid en het effect ervan in Nederland. Als ik de motie zo mag verstaan, wil ik de reactie daarop via het BNC-fiche terug laten komen. In die zin laat ik het oordeel over

deze motie graag over aan de Kamer. Het is dus mogelijk om op korte termijn een eerste reactie daarop te geven.

De derde motie van mevrouw Van Veldhoven raakt het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de blauwe diensten. Gisteren hebben wij dat, zij het kort, gewisseld. Ik heb toen al aangegeven dat dit in de eerste plaats de verantwoordelijkheid is van mijn collega van ELL, de heer Bleker. Blauwe diensten zijn wat mij betreft ook een-op-een onderdeel van wat wij met het gemeenschappelijk landbouwbeleid in de toekomst voorstaan. Voor zover ik mij kan herinneren, is daarover ook geen discussie. Ik zie de motie dan ook als een ondersteuning van het beleid.

In de motie-Ouwehand/Slob op stuk nr. 354 wordt de regering verzocht, in de Europese Raad en in ambtelijke overleggen in te zetten op de verbetering van het voorstel van nationale beslissingen over de teelt van gengewassen, zoals nationale verboden van teelt van gengewassen. Ik heb gisteren al gezegd dat er in algemene zin binnen de Raad verdeeldheid over dit onderwerp is. Dat is geen verrassing. De Nederlandse regering steunt hetgeen mevrouw Ouwehand en de heer Slob aangeven, namelijk dat je nationaal verantwoordelijkheid moet kunnen dragen. In die zin lees ik de motie dan ook als ondersteuning van wat wij voorstaan. Dat wil overigens niet zeggen dat er in Europa een breed draagvlak voor zal zijn. Dat waag ik op dit moment nog steeds te betwijfelen, maar wij doen ons best.

De motie-Ouwehand/Slob op stuk nr. 355 richt zich met name op de EFSA, de European Food Safety Authority, en op de vraag wat gedaan zou kunnen worden om betere borging te krijgen van datgene waar een deel van de Kamer zich zorgen over maakt. Ik heb al aangegeven dat dit onderwerp komende maandag niet op de agenda staat. Ik heb ook aangegeven dat wij ten aanzien van de COGEM met een reactie naar de Kamer komen. Ik kan daar nog aan toevoegen dat wij het advies van de COGEM inmiddels naar de EFSA hebben gestuurd, met het verzoek om daar een inhoudelijke reactie op te geven, die wij in de verdere standpuntbepaling mee kunnen nemen. Als ik strikt naar de motie kijk, moet ik aanneming ervan ontraden, omdat het onderwerp niet op de agenda staat. Ik zou mevrouw Ouwehand echter in overweging willen geven om de motie aan te houden, omdat wat zij vraagt voor een deel in gang is gezet. Het komt echter niet aan de orde en wij zijn ook niet van plan om het aan de orde te stellen, omdat het op het eerste punt dat mevrouw Ouwehand heeft aangekaart al meer dan genoeg aandacht zal vragen om alle neuzen dezelfde kant op te krijgen.

Mevrouw Ouwehand (PvdD):

Voordat ik, in overleg met de heer Slob, besluit om de motie al dan niet aan te houden, zou ik graag het volgende van de staatssecretaris willen weten. Als de EFSA-discussie wel ter tafel komt – Frankrijk en Duitsland brengen die keer op keer in als het gaat om de ggo's – mag ik aannemen dat de staatssecretaris wijst naar het rapport van de COGEM, en dat inbrengt in de discussie.

Voorzitter: Van Beek

Staatssecretaris Atsma:

Als het onderwerp al aan de orde zou komen – dat is een als-danvraag – dan denk ik dat het verstandig is om geen standpunt in te nemen, en te vragen om het onderwerp in een later stadium terug te laten keren, juist vanwege

Atsma

de vraag die wij recentelijk aan de EFSA hebben gesteld op basis van de COGEM-rapportage. Maar dat is slechts één element. Ik denk dat het ook verstandig is om met de Kamer in de breedte van het ggo-debat verder van gedachten te wisselen over dit onderwerp. Binnen de Kamer wordt daar ook verschillend over gedacht. Ik hecht eraan om te herhalen dat er waarschijnlijk niet over zal worden gesproken. Gebeurt dat wel, dan zal ik vragen om het te laten bij de inbreng van die landen en niet tot standpuntbepaling te komen.

De motie Samsom c.s. op stuk nr. 356 gaat over de Europese energie-efficiency. Op dat onderwerp heb ik eigenlijk al gereageerd in de richting van mevrouw Van Veldhoven. De heer Samsom gaat in de overweging overigens aanzienlijk verder. Hij spreekt onder andere over wat je met de emissierechten zou moeten doen, namelijk over het verminderen van een aantal te veilen emissierechten. Dat alles maakt dat aanneming van deze motie moet worden ontraden, temeer ook omdat de ambitie die de heer Samsom gisteren en vanmiddag heeft uitgesproken, bevestigt dat hij vindt dat wij duidelijker stelling zouden moeten nemen. Ik heb aan mevrouw Van Veldhoven al aangegeven dat dit wat ons betreft wel met een open mind gebeurt, en dat wij in juni een definitieve beslissing zullen nemen. Ik hoop dat de heer Samsom zich in die lijn kan herkennen. Als je dat vindt, moet je nu geen onomkeerbare stappen zetten, en dat spreekt enigszins uit de motie.

De heer **Samsom** (PvdA):

De tekst van deze motie bevat op geen enkele manier de discussie die we zojuist voerden en waarin we het niet met elkaar eens zijn. Aangezien die discussie niet in de motie staat, kunnen we die laten liggen. De motie bevat wel letterlijke teksten uit de definitieve voorstellen die in de roadmap of het energy efficiency plan staan vermeld. Die definitieve teksten liggen maandag op tafel. Daarom verzoek ik de staatssecretaris om een opvatting over die definitieve teksten. Daar hecht hij aan, net als ikzelf overigens. Hij kan dus niet wegkomen met het idee dat dit een te vergaande motie is. Daarmee zegt hij impliciet dat de voorstellen van maandag ook te vergaand zijn. Ik verzoek hem gewoon om een standpuntbepaling over een stuk dat maandag ter standpuntbepaling voorligt.

Staatssecretaris **Atsma**:

Ik ga mezelf herhalen. Met alle respect, maar het is van tweeën één. Ik wil doen wat mevrouw Van Veldhoven heeft aangegeven, namelijk met een open mind de discussie aangaan zonder onomkeerbare besluiten te nemen of standpunten te bepalen. Ik heb al aangegeven dat de finale besluitvorming binnen de Raad in juni zal plaatsvinden. Ik wil recht doen aan wat de Kamer heeft aangegeven. Ik houd me aan de tot nu toe gemaakte afspraken en ga niet verder. Wat in de roadmap staat, zal leiden tot vragen, vragen en nog eens vragen. Wie weet zijn we het in juni volstrekt met elkaar eens, maar nu wil ik nog niet zover gaan om alles met een carte blanche te steunen. Dat lijkt me onverstandig en het is ook niet nodig. Ik ontraad deze motie dus een- en andermaal.

In zijn motie op stuk nr. 357 constateert de heer Leegte dat het Europees Parlement op 3 februari 2011 een formeel standpunt heeft ingenomen over de zogenaamde WEEE-richtlijn die betrekking heeft op elektronische apparatuur en de wijze waarop je een en ander inneemt. De heer Leegte spreekt in zijn motie uit dat deze verplichtin-

gen onwerkbaar en onnodig zijn. Dat heeft hij gisteren ook aangegeven. Hij verzoekt de regering tijdens de Europese Milieuraad van 14 maart 2011 volstrekt duidelijk te maken dat Nederland deze "oud voor niets"-regeling afwijst. Ik heb gisteren al aangegeven dat we hierover niet van mening verschillen. De opvatting van het Europees Parlement is nog niet geformaliseerd. We praten maandag over de richtlijn. Deze motie zie ik als ondersteuning van beleid. Ik heb gisteren al gezegd dat het standpunt van het Europees Parlement niet zozeer maandag al aan de orde is. Dan gaat het sec om de richtlijn. Het Europees Parlement komt wellicht in een later stadium met een aanvulling daarop. Ik zie dit dus als ondersteuning van beleid en zal het maandag inbrengen.

In de motie op stuk nr. 358 van de heer Leegte en mevrouw Van der Werf wordt geconstateerd dat de Europese Commissie aan plannen werkt waarbij de Europese doelstelling van 20% CO₂-reductie naar 25% wordt verhoogd. Die overweging klopt niet. In het dictum wordt de regering verzocht tijdens de Europese Milieuraad de huidige Europese doelstelling op 20% CO₂-reductie te houden en er voorts voor te zorgen dat deze doelstelling in Nederland ook wordt gehaald. Ik zou pagina 14 van de roadmap van de Europese Commissaris kunnen citeren. Daar staat expliciet dat de doelstelling van 20% reductie nog steeds het uitgangspunt blijft. Daar ben ik blij om. Ik vind dat Nederland die ook moet halen. Als de eerste overweging, die niet klopt, geschrapt kan worden, zie ik deze motie als ondersteuning van beleid. Anders moet ik haar op grond van onjuistheid in het afwegingskader ontraden. Wat de heer Leegte suggereert, klopt namelijk niet. Met het dictum ben ik het echter volstrekt eens.

De heer **Leegte** (VVD):

En wat als ik de eerste overweging dan zo formuleer dat er plannen zijn die "kunnen leiden" tot die verhoging? Dan neem ik aan dat de staatssecretaris het er wel mee eens is.

Staatssecretaris **Atsma**:

Nee, want die plannen zijn er niet. Deze discussie heb ik gisteren en zojuist ook met de heer Samsom gevoerd. Ik zou de heer Leegte adviseren die overweging uit de motie te halen. Dan kan ik haar zien als ondersteuning van beleid. Daarmee zegt de heer Leegte precies wat hij beoogt, namelijk vasthouden aan de 2020-doelstelling inclusief de ambitie die in Nederland te realiseren.

Mevrouw Van der Werf verzoekt in haar motie op stuk nr. 359 de regering de Kamer periodiek te informeren over de inspanningen van de diverse departementen op het gebied van duurzaamheid, zo veel mogelijk in hun onderlinge samenhang. Ik heb gisteren al gezegd dat ik deze motie zie als ondersteuning van beleid. Ik zal ervoor zorgen dat u voor de zomer een eerste indicatie daarvan krijgt. Ik zeg dit ook, omdat deze motie wellicht raakvlakken vertoont met de motie-Halsema die een halfjaar geleden in uw Kamer is aangenomen.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Ik wil toch kort reageren op de reactie van de staatssecretaris op de motie op stuk nr. 358 in samenhang met de motie die ik eerder heb ingediend. Ik dacht dat ik daarover met de staatssecretaris tot een akkoord was gekomen dat hij op de komende Milieuraad met een open mind, zoals hij het net zelf formuleerde, de discussie zal afwachten. Die discussie zal mogelijk ook gaan over de verhoging

Atsma

van doelstellingen. De staatssecretaris heeft aangegeven dat hij de discussie met een open mind zal ingaan. Deze motie gaat daar recht tegenin, want ze vraagt de regering om tijdens de Milieuraad van 14 maart de doelstelling op 20% te houden. Ik sluit niet uit dat dit de uitkomst van de discussie zal zijn, maar ik dacht dat ik overeenstemming had met de staatssecretaris dat wij pas in juni, na afloop van de totale discussie, herbevestigen dat het echt 20% blijft. Ik vind dat de staatssecretaris zich op dit punt nader moet duiden. Ik zou het waarderen als de heer Leegte zijn motie wil aanhouden tot de beslissing in juni is gevallen. Dan weten wij of de 20% inderdaad 20% blijft of komen wij naar aanleiding van de analyse die de staatssecretaris net heeft toegezegd in zijn BNC-fiche wellicht toch nog tot een andere conclusie.

Staatssecretaris **Atsma**:

Ik begrijp de opmerking van mevrouw Van Veldhoven. Maar de motie is zodanig geformuleerd dat wij moeten vasthouden aan de huidige Europese doelstelling om 20% CO₂-uitstoot te realiseren in 2020. Ik verwijs ook nog eens naar hetgeen Commissaris Hedegaard op pagina 14 van haar brief bij de routekaart heeft vermeld. Zij zegt daar ook "een-op-een". Deze motie zegt niet dat, als alle afspraken ook door de andere continenten worden gerespecteerd en ingevuld, de andere ambitie die wij hebben geformuleerd – dan zou je namelijk naar 30% kunnen gaan – dan niet in beeld zou kunnen zijn. Dat is ook een huidige afspraak. Ik heb de motie ook in die context gezien. Ik neem aan dat de heer Leegte het hiermee eens is. Maar op dit moment is de 20%-doelstelling in 2020 datgene wat de Commissaris verwoordt. Ik heb daarmee een parallel getrokken en ik ben het er ook zeer mee eens. Dat laat onverlet dat je op iets anders kunt uitkomen, maar dat gebeurt zeker niet maandag.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Inderdaad, dat was de bevestiging die ik graag van de staatssecretaris wilde hebben dat hij deze motie ziet als het startpunt van de discussie en niet per definitie als het eindpunt van de discussie in juni.

Staatssecretaris **Atsma**:

Wij komen in juni erop terug. Ik heb al aangegeven wanneer 30% voor Europa in beeld is. Dat heb ik gisteren gezegd, dat heb ik nu nog een keer gezegd en dat is door uw Kamer in november en december voluit gesteund. Wat dat betreft, zie ik geen licht tussen datgene wat mevrouw Van Veldhoven zegt en datgene wat door de heer Leegte in de motie is verwoord.

De heer **Leegte** (VVD):

Om duidelijkheid te geven: die eerste constatering zal ik uit de motie halen, dus ik zal een gewijzigde motie indienen. Het gaat erom dat wij vooral moeten doen wat wij hebben afgesproken en er niet weer koppen bovenop zetten, wat het al moeilijk genoeg maakt.

Staatssecretaris **Atsma**:

Als wij over koppen spreken, spreek ik over nationale koppen. Volgens mij beoogt de heer Leegte dat ook. Als je stappen zet, is het met 27 lidstaten. In die zin hebben wij afspraken gemaakt over de mogelijkheid om op 30% uit te komen, niet meer en niet minder. Wij komen daarop terug richting de Milieuraad in juni.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:

Ik dank de staatssecretaris voor de beantwoording. Hiermee ronden wij dit VAO af. Wij zullen morgen stemmen over de ingediende moties.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.